

Basisondersteuning binnen Kindcentrum De Pleiaden

Hoe zorgt onze school voor passend en inclusiever onderwijs?

Op onze school vinden we het belangrijk dat elk kind zich goed kan ontwikkelen. Daarom doen we er alles aan om passend onderwijs te bieden: onderwijs dat aansluit bij wat een kind nodig heeft. Dat begint met goed lesgeven voor álle kinderen, in een fijne en veilige leeromgeving.

Onze leerkrachten zijn goed opgeleid en letten zorgvuldig op hoe het met elk kind gaat. Ze kijken niet alleen naar de cijfers, maar ook naar hoe een kind zich voelt en hoe het in de klas functioneert. Als ze merken dat een kind iets extra's nodig heeft, dan kijken we samen wat nodig is. Soms doen we dat binnen de klas, en soms met hulp van buitenaf.

Hoe herken je passend onderwijs binnen Kindcentrum De Pleiaden?

Passend onderwijs zie je niet altijd direct, maar het gebeurt elke dag. Bijvoorbeeld:

- Soms heeft een kind extra hulp nodig bij lezen. We geven dan extra uitleg of oefenen samen, zodat lezen makkelijker wordt.
- Kinderen die extra uitdaging nodig hebben, krijgen ander werk. Bijvoorbeeld moeilijkere opdrachten of een speciaal programma voor meer- of hoogbegaafde kinderen.
- Als een kind meer hulp nodig heeft, maken we samen een plan. Daarin staat wat we gaan doen, wie helpt en hoe vaak.
- Wanneer een kind langere tijd ziek is, stemmen we samen af hoe een kind toch onderwijs en instructies kan blijven volgen.
- We nodigen ouders uit om mee te denken. Bijvoorbeeld in een gesprek met het ondersteuningsteam, waarin we samen kijken wat het kind nodig heeft.
- Soms doen we onderzoek om beter te begrijpen hoe een kind leert. Bijvoorbeeld door te kijken naar de intelligentie of het leervermogen.
- We houden bij welke hulp een kind krijgt. Dat doen we in een digitaal systeem, zodat we goed kunnen overleggen en volgen hoe het gaat.

Op weg naar een inclusieve school

We zijn als school bezig met de stap naar inclusief onderwijs. Dat betekent dat we proberen om zoveel mogelijk kinderen uit onze wijk op onze school te houden, ook als ze veel en langdurige ondersteuning nodig hebben. We doen dit samen met deskundigen uit het samenwerkingsverband én met andere scholen in de buurt. Dit doen we omdat we willen dat kinderen zoveel mogelijk dichtbij huis samen kunnen leren en spelen.

Hoe zie je als ouder dat we op weg zijn naar inclusiever onderwijs?

- We werken nauw samen met het samenwerkingsverband om voor ieder kind een passende plek op school te organiseren. We kijken samen wat er nodig is, in plaats van meteen door te verwijzen.
- We betrekken ouders actief bij het maken van plannen rondom hun kind. Ouders kennen het kind het beste, en die kennis gebruiken we om goed af te stemmen wat er nodig is op school. We werken graag met ouders samen.
- Kinderen krijgen hulp waar mogelijk in de klas, bijvoorbeeld van een onderwijsassistent, zodat ze mee kunnen blijven doen in hun eigen groep.
- We kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen. Niet: "Wat kan een kind niet?" maar: "Wat heeft dit kind nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen?"
- We verwijzen al jaren weinig kinderen door naar het speciaal (basis)onderwijs. We doen er alles aan om ondersteuning op onze eigen school te bieden, zodat kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven.

Ons stappenplan voor ondersteuning en handelingsgericht werken

Alle scholen in Nederland hebben zorgplicht. Dit betekent dat wij als school moeten onderzoeken of we een kind passend onderwijs kunnen bieden. Binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs IJmond (SWV) werken we met een stappenplan om tot passende ondersteuning te komen voor de kinderen die dat nodig hebben. De basis van dit stappenplan is een werkwijze die Handelingsgericht Werken heet.

Op onze school werken we met Handelingsgericht Werken, oftewel HGW. Dit is een vaste en doordachte manier van werken die ons helpt om elk kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft om te kunnen leren en groeien. Daarbij letten we niet alleen op wat er moeilijk gaat, maar juist ook op wat er al goed gaat. We stemmen het onderwijs hierop af, zodat elk kind passend onderwijs krijgt.

HGW zorgt ervoor dat we als team duidelijk en gestructureerd samenwerken. Leerkrachten, intern begeleiders en andere deskundigen werken volgens 7 uitgangspunten. Die helpen ons om het onderwijs en de begeleiding van leerlingen zo effectief mogelijk te maken.

De 7 uitgangspunten zijn:

1. We werken doelgericht: we stellen duidelijke doelen voor elk kind.
2. We stemmen goed af met elkaar en kijken naar de wisselwerking tussen kind, leraar en omgeving.
3. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om goed te kunnen leren?
4. Leerkrachten maken het verschil en ouders spelen een belangrijke rol in de ondersteuning.
5. We kijken naar de positieve kanten van kinderen, ouders en leerkrachten.

6. We werken samen: ouders, school en andere betrokkenen trekken samen op.

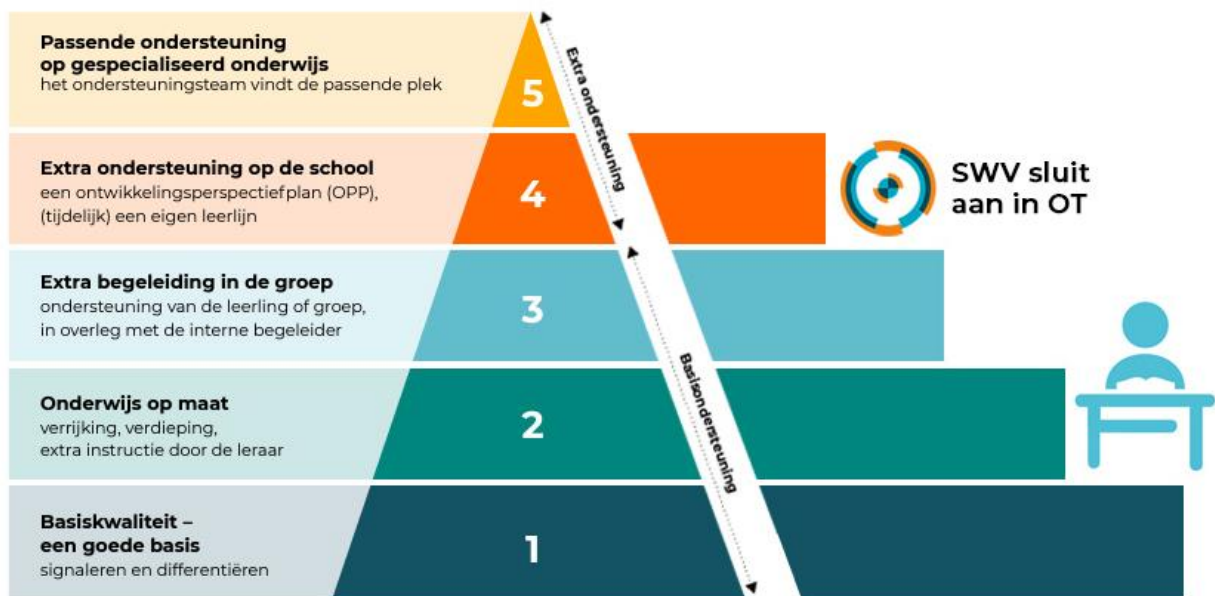
7. We werken systematisch en open: we leggen uit wat we doen en waarom.

Deze manier van werken gebruiken we op alle niveaus binnen de school en bij het inschakelen van extra hulp of onderzoek. Het helpt ons om de juiste keuzes te maken, passende ondersteuning te bieden en samen met ouders te blijven volgen hoe het met een kind gaat.

De vijf niveaus van ondersteuning

Binnen HGW gebruiken we een piramide om de vijf niveaus van ondersteuning weer te geven. Hoe hoger in de piramide, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is. We starten altijd met wat een kind nodig heeft binnen de klas. Als dat niet voldoende blijkt, kunnen we extra hulp inschakelen, bijvoorbeeld van een intern begeleider of externe deskundige.

Belangrijk om te weten: wanneer een leerling bijvoorbeeld van niveau 2 naar niveau 3 gaat, dan blijft de hulp van niveau 2 gewoon doorgaan. Elk niveau bouwt verder op het vorige. Zo stapelen we de ondersteuning op, zodat leerlingen steeds de hulp krijgen die ze nodig hebben. Op deze manier zorgen we ervoor dat elk kind op de juiste manier geholpen wordt. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft en geven steeds een beetje meer ondersteuning als dat nodig is.

Piramide handelingsgericht werken (HGW)

Hoe ziet de extra ondersteuning binnen Kindcentrum De Pleiaden eruit?

Op onze school werken we met een stappenplan dat eruitziet als een soort piramide. Deze piramide laat zien hoe we leerlingen begeleiden en ondersteunen.

Niveau 1 – Sterk basisaanbod

Dit is de basis die alle kinderen op school krijgen. Het betekent dat we zorgen voor goed onderwijs in elke klas:

- Sterk onderwijs vanaf het begin: We bieden een rijk en doordacht lesaanbod, al vanaf de jongste groepen. We leggen duidelijk uit volgens de methode Expliciete (Directe) Instructie. We zorgen ervoor dat leerlingen met een stevige basis het basisonderwijs kunnen verlaten.
- Leren met plezier en betekenis: Onze lessen zijn boeiend, sluiten aan bij hoe kinderen het beste leren volgens wetenschappelijk onderzoek, en zorgen ervoor dat kinderen actief meedoen en nieuwsgierig blijven.
- Rust, structuur en veiligheid: In onze klassen heerst rust en duidelijkheid. We zorgen voor een fijne sfeer waarin elk kind zich veilig en gezien voelt.
- Betrokken en deskundige leerkrachten: Onze leerkrachten zijn ervaren en hebben hart voor hun vak. Ze weten wat kinderen nodig hebben om te groeien en helpen hen stap voor stap verder.
- Aandacht voor ieder kind: We houden goed in de gaten hoe het met elk kind gaat. Als er extra hulp nodig is, zijn we er snel bij.

Niveau 2 – Extra aandacht binnen de klas (intensivering)

Soms heeft een kind iets meer ondersteuning nodig dan het basisaanbod biedt. Bijvoorbeeld:

- Extra uitleg
- Meer herhaling van de lesstof
- Een ander soort instructie of extra oefening
- Ondersteuning door middel van materiaal, picto's etc

Dit gebeurt gewoon binnen de klas, door de eigen leraar.

Onderstaand een aantal voorbeelden van hoe wij dit vormgeven:

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij een kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met het begrijpen van de taal	• Pre-teaching • Extra oefenen met teksten • Extra aanbieden van woordenschat • VVE aanbod

Lezen/spellen	De leesontwikkeling komt niet op gang of er wordt met veel fouten gelezen, spelling is lastig	• Inzet Bouw! • Inzet Vooruit! • Pre-teaching
Rekenen	Moeite met verhaalsommen, automatiseren of behoefte aan meer uitdaging	• Extra aandacht voor automatiseren met behulp van Rekensprint en Bareka • Extra uitleg met concreet materiaal, veel herhaling en visuele ondersteuning • Werken aan plustaken
Gedrag, werkhouding, taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met concentreren of plannen	• Extra structuur bieden • Rustige werkplek bieden • Gebruik van koptelefoon, study-buddy, timetimer
Meer- en hoogbegaafdheid	Snel klaar zijn met werk, verveling, behoefte aan uitdaging	• Minder herhaling van gewone lesstof • Uitdagende taal- en rekenactiviteiten voor kinderen die meer aankunnen • Deelnemen aan de plusklas

Niveau 3 – Verdere intensivering, extra begeleiding

Op niveau 3 bieden we intensievere begeleiding aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan gaan om leerproblemen (zoals rekenen of taal), een ontwikkelingsvoorsprong, gedrags- of sociaal-emotionele uitdagingen, of fysieke beperkingen. De begeleiding vindt meestal plaats in kleine groepjes, soms buiten de klas, en wordt gegeven door de leerkracht of een onderwijsassistent. We werken daarbij doelgericht en op maat, zodat elk kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen.

Hierbij kunnen de volgende partners onder adviseren of ondersteuning bieden:

- Externe specialisten, zoals een logopedist of fysiotherapeut
- Het zorgteam (IB en ketenpartners)
- Het samenwerkingsverband
- De leerplichtambtenaar of de jeugdarts van de GGD

- Organisaties die IQ-onderzoek uitvoeren of ontwikkelingsonderzoek doen

Samen met ouders en adviseurs zoeken we naar de beste aanpak om een kind verder te helpen.

Onderstaand een aantal voorbeelden van hoe wij dit vormgeven:

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij een kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met spreken, luisteren, woordenschat of zinsbouw	• Extra uitleg of herhaling tijdens of na de les • Gebruik van concreet en visueel materiaal (picto's) • Veel modellen (hardop denken) en herhalen van taalgebruik
Lezen en spelling	De leesontwikkeling komt niet op gang of er wordt met veel fouten gelezen, spelling is lastig	• Ondersteuning volgens het dyslexieprotocol • Extra leestijd in kleine groepjes
Rekenen	Aanhoudende moeite met sommen, inzicht of automatiseren	• Mogelijk inzet van het dyscalculieprotocol, gericht op aangepaste begeleiding, hulpmiddelen (zoals rekenkaarten of formats)
Sociaalemotionele ontwikkeling	Onzeker, moeite met samenspelen of gevoelens uiten	• Gesprekken en/of begeleiding door jeugdmaatschappelijk werker • SOVA training door OOK Pedagogisch
Meer- en hoogbegaafdheid	Snel klaar zijn met werk, verveling, behoefte aan uitdaging, soms moeite met motivatie	• Verrijken en compacten van reguliere lesstof • Verdiepende projecten binnen thematisch werken • Deelname aan de plusklas
Moeilijk lerende kinderen	Langzaam tempo, moeite om de leerstof te begrijpen	• Individuele of kleine groepsinstructie • Extra uitleg, oefentijd en herhaling • Kleinere doelen en succeservaringen

Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, moeite met bewegen	• Gebruik van aangepaste materialen of hulpmiddelen (bv. vergrotingen, luisterhulpmiddelen) • Extra beweeglessen of fysiotherapie
Gedrag	Impulsief gedrag, werkhoudingsproblemen of botsingen met anderen	• SOVA training via OOK Pedagogisch • Beloningssysteem (individueel) • Begeleiding bij werkhoudingsproblemen

Niveau 4 – Intensieve, individuele ondersteuning

Soms is extra begeleiding binnen de school (niveau 3) niet voldoende om een kind verder te helpen. In dat geval is intensieve, individuele ondersteuning nodig (niveau 4). We schakelen dan hulp in van buiten de klas of buiten het schoolteam. Vaak gebeurt dit in overleg met ouders en het Samenwerkingsverband (SWV), dat scholen ondersteunt bij het vinden van passende hulp.

Wat houdt dit in?

- Er wordt samen gekeken wat het kind én de leerkracht nodig hebben.
- De ondersteuning vindt meestal één-op-één plaats, en het kind blijft waar mogelijk op de eigen school.

Wie kunnen hierbij betrokken worden?

- Behandelaren bij dyslexie of dyscalculie
- Speciale onderwijsinstellingen zoals Auris (taal/spraak) of Koninklijke Visio (slechtziendheid)
- Organisaties die psychologisch of didactisch onderzoek doen (zoals IQ-onderzoek)
- Experts vanuit het speciaal onderwijs of andere zorgpartners

Zo zorgen we er samen voor dat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen.

Onderstaand een aantal voorbeelden van hoe wij dit vormgeven:

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij een kind?	Wat doen we op school?
Vermoeden van een Taalontwikkelingsstoornis (TOS)	Beperkte taalontwikkeling, moeite met praten of taal begrijpen	• Begeleiding door een taalexpert (bijvoorbeeld vanuit Auris)

Lezen/dyslexie	Lezen gaat traag of met veel fouten, spelling blijft lastig ondanks extra oefening	• Ambulante begeleiding dyslexiezorg
Rekenen / Dyscalculie	Blijvende ernstige rekenproblemen, ondanks eerdere extra hulp	• Aangepast lesprogramma • Onderzoek naar dyscalculie
Gedrag / Werkhouding / Taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met plannen, concentratie, externaliserend gedrag	• Begeleiding door gedragsspecialist uit het samenwerkingsverband
Moeilijk lerende kinderen	Traag leerproces, moeite met abstracte leerstof	• Aangepast lesprogramma • Waar nodig ambulante begeleiding
Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, motorische beperkingen	• Overleg met specialisten (zoals ambulant begeleider) • Fysieke aanpassingen in de klas
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Angstig, teruggetrokken of snel overprikkeld (internaliserend gedrag)	• Rustmomenten op maat • Gedragsspecialist uit het samenwerkingsverband

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Wanneer een leerling intensieve, individuele ondersteuning nodig heeft op school (niveau 4), stellen we samen een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Dit plan beschrijft de doelen voor een kind en welke ondersteuning nodig is om die te bereiken. Belangrijk daarbij is dat we dit samen met ouders en een kind doen.

In het OPP leggen we duidelijk vast wie wat doet, waarom, hoe en wanneer. Zo weet iedereen wat er verwacht wordt en werken we als team aan de ontwikkeling van een kind. De afspraken in het OPP kunnen verschillen per kind. Soms is de ondersteuning licht en tijdelijk, soms is die intensiever of structureel. Het plan helpt ons om de begeleiding goed af te stemmen op wat een kind nodig heeft.

Hoorrecht bij ontwikkelingsperspectiefplan

Zowel de ouders, als het kind, mogen meepraten over de extra hulp of ondersteuning die wij als school aan een kind willen bieden. Dat noemen we het hoorrecht. Hoe de hulp of ondersteuning er voor een

kind eruit gaat zien, schrijven we op in een plan, het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Als we zo'n plan maken, zullen we ouders daar altijd bij betrekken en de mening van ouders hierin opnemen. Je hebt als ouders het recht om in te stemmen met het handelingsdeel van het plan. Ook het kind vragen we wat het van het plan vindt en ook dat wordt in het plan opgenomen.

Niveau 5 – Plaatsing op een andere plek (zoals speciaal onderwijs)

In sommige gevallen bespreken we samen met het samenwerkingsverband én jullie als ouders of een andere reguliere school in de wijk beter past bij de ondersteuningsbehoefte van een kind. Het kan ook zo zijn dat een kind beter tot zijn recht komt in een meer gespecialiseerde vorm van onderwijs, zoals speciaal onderwijs (SO) of speciaal basisonderwijs (SBO).

We proberen ouders zo vroeg mogelijk te betrekken zodat ouders kunnen meedenken over de hulp aan een kind. Ook als ouders zelf zorgen hebben over een kind, willen we graag dat ouders dit delen met school. Ouders kunnen dit het beste bij de leraar aangeven. De leraar kan dan samen met ouders bekijken wat er aan de hand is, wat een kind nodig heeft en of er extra hulp of overleg nodig is met bijvoorbeeld de intern begeleider. Zo zorgen we er samen voor dat een kind de juiste ondersteuning krijgt.

Wat doen de verschillende instanties of hulpverleners waar wij mee samenwerken?

• Dyslexiezorg

Dyslexiezorg richt zich op kinderen die moeite hebben met lezen en spellen door dyslexie. Er wordt intensieve begeleiding geboden om kinderen te helpen bij het verbeteren van hun lees- en spellingvaardigheden. Dit kan bijvoorbeeld door speciaal ontwikkelde leesprogramma's en oefeningen. Dyslexiezorg kan zowel op school als buiten school plaatsvinden, bij gespecialiseerde behandelaars.

• Fysiotherapeut

Een fysiotherapeut helpt kinderen die moeite hebben met bewegen. Dit kan bijvoorbeeld als een kind motorische problemen heeft, zoals moeite met lopen, rennen of fijne motoriek (bijvoorbeeld schrijven of knippen). Door middel van oefeningen, hopen we de motorische ontwikkeling van een kind te verbeteren.

• Consulent passend onderwijs

De consulent passend onderwijs is regelmatig op school aanwezig voor observaties in de groep, overleg met de intern begeleider, directeur en leerkracht. De consulent sluit aan bij ondersteuningsteamsprekken met ouders (en kind). Samen met de consulent passend onderwijs wordt gekeken welk onderwijsaanbod en welke extra ondersteuning voor een kind nodig is.

• GGD Jeugdarts

De jeugdarts van de GGD is gespecialiseerd in de gezondheid van kinderen en jongeren. Hij of zij doet gezondheidsonderzoeken, vaccinaties en biedt advies over opvoeding en gezondheid. De jeugdarts kan ook helpen bij lichamelijke en psychische zorgen over een kind, zoals zorgen over groei, voeding, of gedragsproblemen.

- **CJG coach**

De CJG coach kan voor een langere periode begeleiding bieden. Dit kan te maken hebben met vragen die ouders hebben of ondersteuning die ouders nodig hebben met betrekking tot het opgroeien en opvoeden van een kind. Daarnaast kan de CJG coach in overleg met ouders verwijzen naar andere vormen van jeugdhulp.

- **IQ Onderzoeker**

Een IQ-onderzoeker kijkt naar de intelligentie van een kind. Dit kan helpen om te begrijpen of een kind extra uitdaging nodig heeft, of misschien meer ondersteuning, bijvoorbeeld als het kind moeite heeft met leren. Het onderzoek helpt om de juiste hulp en begeleiding te bieden.

- **Jeugdmaatschappelijk werk**

De jeugdmaatschappelijk werker kan kinderen helpen bij persoonlijke problemen of uitdagingen, zoals emoties, gedrag of sociale problemen. Ze biedt meestal kortdurende één-op-één begeleiding, waarbij ze samen met een kind werkt aan het verbeteren van zelfvertrouwen, het leren omgaan met gevoelens en het oplossen van moeilijkheden die een kind tegenkomt. Dit kan helpen als een kind bijvoorbeeld moeite heeft met het uiten van emoties, het omgaan met stress, of het aangaan van sociale contacten.

- **Auris**

Soms heeft een kind extra hulp nodig bij praten, luisteren of het begrijpen van taal. In zo'n geval kunnen we samenwerken met Auris – een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of gehoorproblemen. Heeft een kind TOS of zijn er vermoedens van een TOS? Dan kijken we samen wat een kind nodig heeft. Soms kunnen we voldoende ondersteuning bieden binnen onze eigen school. In andere gevallen is een plek op een speciale school voor kinderen met TOS passender. Wij overleggen altijd samen met ouders en schakelen waar nodig de expertise van Auris in. Zij denken mee en geven advies. Het SWV zorgt voor het contact en begeleidt de aanmelding als dat nodig is.

- **Koninklijke Visio**

Koninklijke Visio biedt ondersteuning aan kinderen die slecht zien of blind zijn. Ze helpen kinderen met visuele problemen om beter om te gaan met hun omgeving, bijvoorbeeld door speciaal materiaal of technieken die het leren makkelijker maken. Ze bieden ook training voor ouders en leerkrachten om kinderen met visuele problemen beter te ondersteunen.

- **Leerplichtambtenaar**

Vanaf 5 jaar zijn kinderen in Nederland leerplichtig. De leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat kinderen naar school gaan. Als een kind te vaak niet naar school komt of als er problemen zijn met het schoolbezoek, helpt de leerplichtambtenaar om dit op te lossen. De leerplichtambtenaar kan ook steun bieden wanneer een kind langdurig afwezig is op school.

- **Logopedist**

Een logopedist helpt kinderen die moeite hebben met praten, verstaan of uitspreken van woorden. Als een kind niet goed kan praten of problemen heeft met taal, kan de logopedist helpen door oefeningen te

geven en het kind te begeleiden in het verbeteren van de communicatie.

- **Buurtsportcoaches**

De buurtsportcoaches kunnen op school een extra aanbod verzorgen rondom voeding of beweging. Zo worden er bijvoorbeeld bokslessen gegeven in de bovenbouw. Daarnaast verzorgen de buurtsportcoaches veel activiteiten rondom bewegen buiten schooltijd, waar de leerlingen van De Pleiaden aan kunnen deelnemen.